

Swehedeemas Rihts

Latwijas ewangel. luter. draudschu laikraksts

Numurs mašā 14 fant., ar peejuht. 16 fant.
 " " " 1 gadu Ls 8.80
 ar peejuht. uš 8 mehņ. Ls 2.10
 " " " 6 " Ls 4.15

2. adwentē
 7. dezembri

Redakzija un ešpedizija atrodas
 Rīgā, Eližabetes eelā 37. Telef. 27271.
 Pašta telefoichs rehtins Nr. 867.

Zahlee un tuwee.

Šti ir Zahna leeziba, tad judi no Jerusalemes sūhlija preesterus un lewitus, lai tam (Jesum) jautatu: Kas tu esi? Un winšch apleezināja un noleedšās: es neesmu Kristus. Un tee tam jautaja: Kas tad? Waj tu esi Elija? Un winšch fata: neesmu. Waj tu esi tas praveetis? Un winšch atbildēja: Ne. Tad tee uš winu jazija: Kas tad tu esi? lai mehš atbildam teem, kas muhs fuhthiuchi. Ko tu faki par jewi paichu? Winšch jazija: Es esmu fauzeja balšs tukinesi: „Sataireet tā kunga zelu“, kā praveetis Jesaja jazijis. Un ijuhtitee bija no warisejeem. Un tee winaam jautaja: Kapehž tad tu kristi, ja tu neesi Kristus, nedž Elija, nedž tas praveetis? Jahnis teem atbildēja un jazija: Es kriitiju ar uhbeni; bet tas juhsu widu jau eestahjees, to juhs nepasihitat, tas nahf pehž manis un ir bijis preeščh manis, tam es neesmu zeenigs fursju šifnas atraiht. Zahna ew. 1, 19—27.

Ja dšeedam „Nu wahrtus wereet, atdareet, zeur wineem goda Rehtinšch eet“, tad heešchi, ne ar to pahrlcezi-bu, ar kuru agrak šweiznaja daschu laizigu waldneeku Rīgas wahrtos. Waj ari ja dšeedam „Pee Tawa šchuhpla stahwu es, tu awots pilns ar preeču“, tad ne ar to ijuhtu, kurā šilht tehwa, mahtes firds, pahr jawa behrna šchuhpuliti noleezotees. Pirmajā gadijeenā, jaltihdinoi ar etnu, mums kaut kas nedroščs, neteeščs... Ja mahzam adwentes dšeešmas. klaušamees ewangeliju, špodri-nam mahju, apškatam eglides atangā, tad tur daschadi eemešli. Muhsu kalendaros 25. dezembris teef joprojam ašihmets ar farkanu krahfu. Un daschs kabš, tihri prahtigs školotajs un jewišchi mahžitaji tihri tāpat faka, kā tā dšeešma par preeča pilno awotu. Warbuht. ka tā ari ir! Un lai ir, kā buhdams — dšeešmu es waru nedšeedat un egliti nodedšinat! Bet seemas šwehtki, tāpat kā ziti muhsu dšihwes brihšchi, tahdi nahfufchi, tahdi gahjušchi. Mehš leelum leelais wairums tee pašchi pelefee, garā fatumfušchee zilweki. Un tomehr ir zilweki, fureem Seemas šwehtkos Kristus dšimst. Prassim: 1) kuri tee, kam Jesus tahšs un šweščs un 2) kuri tee, kam winšch tuws un pašihitamš?

1.

Teem Jesus tahšs un šweščs. fureem weenmehr preeščh ziteem un nekad preeščh jewis uš luhpam warisejiffi = augstprahtigais jautajeens: kas tu esi? Tee ir zilweki, kuri eedomajas un išeekas wišu sinam un grih

wisam mehraulka un firdsapšina buht, bet kuri nekā nesin. Kuri pašchi few tumšchs noslehpums. Kureem dšihwe mihtla bes atminejuma. Kuri ar jawu ahrejo brutalo špehtu nomahž dwehšeli un garu. Tee ir garigeo kropli, garigi neredšigeo, fureem tikaj meefas škatam peeešamais ešfiste. Par fureem Trizis Bahrda faka — teem rahpulgaita labi išehtita, gars špahnotais, kā šapnis nahf un aijšlaisčas! Tee sin, kas tu esi, ja few ir talars mugurā, šwaigšnes usplezi, emata šlekis pee kruhtim, partijas krahšas karogā. Tee godbijibā leez muguru to preeščhā, kas šfaki un nepahrprotami atgahdina: es esmu walšts augšts pilhonis! Tee dšichojas ar strahdneeku wadoni un wišu semju wergu bara atpehtitaju. Es semes šahšstihrais un aktiwais nazionalists! Es ištās latwju reliģijas — deewturu draudšes nodibinatajs un wadonis! Lai Deems nedod šcho wareno pašales teefataju un neluhgto labotaju preeščhā stahtees ahreji weentahrscham zilwezinam!

Ja šcheem laudim jadšeed tahdas dšeešmas, kā „pee tawa šchuhpla stahwu es, tu awots, pilns ar preeču“, tad wini nedomā par to, kas tagad, bet kas toreis — pirms diwi tuhštostochi geddeem notizis. Wineem nedšimst Pesti-tajs. Menahf pee teem. Wini pašihst tikai to, kas juudeem esot dšimtis, pehž rakšteam, lopu kuhfi Betlemē. Kahds zilweks šcheem laudim buhtu jafastop muhsu deenās. lai tee waretu leezinat: es Mešiju esmu atradis? Waj pehž mahšlineeku glešnās tehlo to Jesus iškata: Muštrumneeku togā ar gareem mateem? Waj ar mirbošchu staru oreolu ehreščhu kroni galwā? Waj zilweks, kam 12 mahžekst, kas špehšigs nedširdetā šajuhšmā atkahrtot ewanaeliju? Waj zilweks, kas špehšigs apšaukt wehtu un ušmodinat karā nokautos dešmit milionus zilweku?!

Ne, šchahda Jesus teem nešoašidit. Šal'bdšimot ar glešnās rahdito, winšch buhtu pawisam zits! Muhsu semes šneooputeni tam buhtu peespeedušchi atmainit togu. Muhsu elektrifšas špuldšes un rešlemu pšubdi bahrwehtu oreolu! Kas apbrihnotu zilweku ar dišpadšimmit mahžekleem, ja mums ir zilweki ar dišpadšimmit milioneem mahžeklu! Neštin waj ahtrak no muhsu w'bus pašustu kahds zits, nekā kas, kufsch eedroščinatos ušmodinat nokautos un no mums mehmus padaritus.

— Tas juhsu widu, to juhs nepasihitat! ir Jesus zela šagatawotaja Zahna atbilde šinkahrigajeem warise-

jeem un winu juhtaeem. Bet ne tikai teem! Ari mums, kas neredjam dšihwo Pestitaju, kursch pee mums ikdeenas lihdi pafauls galam.

2.

Kam Jesus tuws un pasihstams? Teem' fureem Zahna pasemiba firdi un wina leeziba us luhpam: es neesmu zeenigs winam kurlju sifnuas atraisit! Tee ir laudis, kuri sawas firdis, skaidribas un pilnibas slahp-dami, apsinas: „es nahwes meega gulbinats, Tu man ka saule lezi Kungs, aptumšhots ir wijs mans prahts, to gaismai mala sedsi!“ Tee ir gara nabagee, kuri sawu nabadsibu isjutuschi ik afins lahje, ik elpas wilzeena — pilnibas slahpdami, ihstas bagatibas kahrodami! Tee ir laudis, kuras leelais Gete nosauz par „saulredsi-geem“. Kuri spehji sauli usstatit. Saulē redset fewi atspogulojamees. Wineem naw no swara taws gehrbs, taws tituls, taws stahwoflis. Wineem no swara: ko tu sawas krushtis nes! Zif tu gara esi stiprs! Ko tu ar sawu dših-wi apleezini! Wineem reebji skalas frajes. Wineem patihf pasemiba, ka to apleezina Zahnis wahrdos: es esmu kauzeja baltis. Un tas, kuram winsch zelu sagatawo: es esmu pafauls gaischumis labais gans, zilweka dehlis... Jesus pasihschanai wineem naw wajadsigs oreols, taga, diw-pabsmiit mahzefli. Wineem naw faeet us Wellemi un jasklawas, kas pirms diwi kuhstoschi gadeem notizis. Ne! Wineem tas noteef schodeen un sche pat „kur dšimu truhsumā un augu!“ Wini tuwi un pasihstami tam, kursch ar mahsti pee schukpulischa un ar atraitni pee kape Kas ar schkistru behrnu pee eglites un ar nospeestu greh-zineeku teesatain puhli. Kas ar seestoschu jaunekli dših-wibas spehka gawilēs un ar dseestoschu firmgalwi jaunās dšihwes gaitās... Tas ir tas, kas bijis pirms mums un buhs pehz mums!

Teem, kas kahro winu sagaidit un sawā namā west, wispirms no wina jatop dseedinateem, lai gara spehtu rediet dsirdet un apfkaut. Lai neredseto eeraudisjuschji, kristu pee semes isbrihnā souzot: Mans Kungs un mans Deems! Jo kaut winsch ir taws brahlis un draugs, winsch ir ari Deewa dehlis, kehniinu kehniinich un meera Deelskunas, kura tronis stahw debesis un kura waigs teeschi usstatams apskaidrotajeem.

A. Treizs.

Pee brahtu kapeem.

Pee muhsu kapeem neeskumstat, —
Preefich tehwijas muhs seebosjat!...
Mehs winas flehpi usaugam,
Par winu fewi atdewam.

Bet muhsu kapus puschojat,
Ar rosem winas apberat!
Un kad tur afru lahjes kriht,
Lihdi muhsu bruhzem winas lihdi.

Kad Zuhju dahros roses seeb,
Kad Zuhju spehtkos kori dseeb.
Kad peeminat, ka muhsu firds,
Wehl afinojot lihdsi mirdsi!

Kur kurlji klahs Zums spehtu galds,
Kur kokos maigas wehsmas schalz,
Kur lihdsi luhdsam luhgschanu:
Deems spehti, fargi tehwiu!

G. Jofuus.

Meld: Tuwal pee Deewa kluht.

Wehl weemu luhgschanu, Tehws neaisleedi — Nahz gaitās muhfejās, tam mehrki needi; Sem spahrneem wareneem, Swehtbrihdi dahwateem. Leez diweh'lei stip-rai kluht Un kluhjai buht.

Kad leezineeku spars Mums firdi juhd, Kad lai taws spehtais Gars Mums spehtus juht; Da dšihwes gabju-mā, Mums, Lewis dahwatā, Mehš drošchi staigafim Un dšihwofim.

D. R.

Winsch pahrbauda.

Kad juhtees weens — kad pagurjt diweh'le — meeja...
Taws kerogs sehrās tihts un waidedams duhz swans
Lai firdi skan — ir ta ir Deewa teefa,
Winsch gribejis — lai zelich mans smags ka twans —

Winsch pahrbauda — ka dšihwes pulstiens rahda...
Waj deenas traufsmainās tu domā ar par to,
Ka Wina warā wijs — lai aiseet gads pehz gada
Winsch katram maksās algu — pelnito — !
Zahnis Berkaus.

Wai tam besdeewigam! Tam labi neklahtees; spehtigi tee firdschkistee, jo tee Deemu redses.

1.

Wai tam, kas sawam Haditajam runā preti (Jer. 45, 9).

Wai jums, gani, kas Manas ganamās awis nomai-tajat un isklichdinajat, saka tas Kungs (Zef. 23.1). Wai jums rakstu mahjitajeem! Juhš leekuli! Jo juhš ais-ilehdjat zilwekeem dehesu wallstibu un paschi juhš neecita, un nekaujāt eeet teem, kas griib tikt eefschā. Wai jums akleem zela rahditajeem (Mat. 23, 13. 16.). Wai teem, kas zel netaisnus likumurs, un teem rakstitajeem, kas rak-sta gruhstu teesu (Jer. 10, 1). **W a i t a m b e s d e e w i g a m ! t a m l a b i n e k l a h f e e s**, jo pehz wina rofas darba winam taps maksats (Zef. 3, 11). Wai tai grehzi-gai tautai, jeem laudim. kas gruhsti nojeegufchees, tam laundaritaju dšimamam teem behrneem, kas samaitajās; tee ir atstahjuschi to Kungu (Zef. 1, 4). Wai jums bes-deewjeem, kas alkahpiatees no Deewa likuma (Sir. 41, 11). Wai tam, kas sawu namu ustaisa ar netaisnibu un sawas istabas ar wiltu, kas sawam tuwakem leek welki strahdat un tam nedod sawu algu (Jer. 22, 13). Wai tam, kas sawu padomu wairo ar swefchu mantu, — zil iloi tes ka buhs? Un aukrauj few smagus parahduš (Mak. 3 6). Wai tam, kas netaisnu mantu krahj sa-wam namam... **T a t u e s t g r e h k o j i s p r e t f a w u d w e h f e l i**. No afmens muhri brehts un baltis greh-stos winam atbildēs. Wai tam, kas pilsehtas uszel ar afnim un kas pilis ustaisa ar netaisnibu! (Mak. 3, 9 12) Wai teem, kas rauj namu pee namā, krahj tihrumu pee tihruma (Jer. 5,8). Waj teem, kas domā netaisnibu un kataifa launumu us sawam zifam (Mit. 2, 1). Wai pa-faulei opgrehtibas dehl (Mat. 18 7.). **W a i t e e m, k a s i k r e e n p e h z s t i p r a d s e h r e e n a u n k a w e j a s l i h d j t u m f a i, k a m e h r w i h n s t o s s a k a r f e** (Zef. 5, 11). **W a i t e e m; k a s w a r o n i u s w i h n a**.

djerichanu un špehta wihri uštiprudje-
reenu (Zef. 5, 22). Waiteem, kas launu ša-
labu ešam un labu ešam launu, kas tumšbu
dara par gaišmu un gaišmu par tumšbu, kas ruhgtu da-
ra par šaldu un šaldu par ruhgtu! Waiteem, kas
gudri šawās azis un prahtigi pehz pašu
prahta! (Zef. 5, 20, 21). Waj jums, kad wiži zilweki
labu no jums runā, jo tāpat wīnu tehwi darījūšči teem
wiltigeem praweescheem (Luf. 6, 26). Kad es ewangeliju
šludinū, tad man naw ko leelitees, jo tas man jādara; un
waj man, ja es ewangeliju nešludinū! (1. Kor. 9, 16).

2.

Weens weenigs ir tas baušlbas dowejs un teejatajs;
Tas mar peštit un nomaitat (Zef. 4, 12). Psecaugat muh-
ju štinga un Peštitaja Žesus Kristus šehlestida un at-
šihšchana (2. Pet. 3, 18). Deems muhs naw nolizis uš
dušnibu, bet uš muhšchigās dšuwibas panahšchamu zaur
muhju štingu Žesu Kristu (1. Zef. 5, 9). Šwehtigi ir
tee, kas Wina bauschus dara (Par. gr. 22, 14). Teecham
šwehtigi tee, kas Deewa wahrdu dšird un pašargā (Luf.
11, 28). Šwehtigi tee, kas neredš un tomehr tiz (Nahua
20, 29). Nolekat wižu nešchihstibu un biegdibu un pee-
nemat ar lehnprahtibu to eetšch jums eedeštito Wahrdu,
kas juhšu dwehjeles war darit šwehtas. Bet ešcet ta wahr-
da daritaji un ne tikaš flauštaji, pašči šewi peew. ldamī
(Zef. 1, 21.). Šwehtigi tee, kam pahrahpumi peedoti
un grehki apklahti. Šwehtigs tas wihš, kam taš
štingš grehkus nepeelidšina (Rom. 4, 7, 8). Jo ikweens,
kas ta štinga wahrdu peejautš, taps isglahbts (Rom. 10,
13). Un ta peštichana naw zaur zitu neweenu, jo ari-
dšan zits wahrdš apatšch debeš zilwekeem naw dots zaur
ko mums buhs muhšchigi dšihwot (Mp. d. 4, 12). Jo ar
širdi tiz uš taišnibu un apleezina uš muhšchigo dšihwo-
šchana (Rom. 10, 10). Dšenatees ar bijašchamu un dre-
bešchamu uš to, ka topat šwehti (Wil. 2, 12). Ja topat
neewati Kristus wahrda dehl, šwehtigi ešcet! Jo tas go-
dibas un Deewa Gars dus uš jums zaur wineem, kas top
šaimots, bet zaur jums tas top pagodinats (1. Pet. 4,
14). Klaužatees uš Mani, kas taišnibu pašihstat, laudis
kam Mana baušlba ir širdi. Nebihstatees par zilweku
neewajchamu un neištruhzinajatees no wīnu šaimošchana
(Zef. 51, 7). Šwehtigi juhs ešat, ja Manis dehl juhs
lamā un wajā un wižu launu no jums runā melodamu
(Mat. 5, 11). Šwehtigs ir, kas pee Manis
neapgrehzinajās (Mat. 11, 6). Juhs buhšeri
eenihdeši Mana wahrda dehl. Bet kas paštahw lihds ga-
lam, tas taps isglahbts (Mat. 10, 22). Šwehtigi tee,
kas garā nabagi, jo debešu walstiba wineem peeder. Šweh-
tigi tee, kam ir behdas, jo tee taps eepreezinati. Šwehtigi
tee lehnprahtige, jo tee to šewi eemantos. Šwehtigi tee
kas isfalkušči un kam šahpīt pehz taišnibas, jo tee taps
peepilditi. Šwehtigi tee širdšcheligee, jo tee šehlestibu
dabūs. Šwehtigi tee širdšchihstee, jo tee,
Deewu redšēs. Šwehtigi tee, kas meeru tur, jo tee
taps šaukti Deewa behrni. Šwehtigi, kas taišnibas dehl
majati, jo debešu walstiba wineem peeder (Mat. 5).
Amen. M. M u i š c h n e e k š.

Astronomš Replers.

Kristigai tizibai no materialistu un deewleedjeju
pušes arween ir pahrmests, ka kristigā mahžiba nešastanot
ar šinatni, jo, luhš, zilweks ešot daudš to ispehtijis, kas
apšchabot hbelištās pateesibas, kuras it kā netaš wairs
neejot pateesibas. Šchahdos prahtojumos arween mehdi
atšautees uš „šinatnes pehdejo wahrdu.“ Tad nu teek
ziteti dašchadi autori, neprasot neko tahlak. Protams,
ka lihdsigas pahrunas weenu, otru, majat nojwehrtu
prahtu, turšch beš tam wehl papildinajees ar dašchado
populāro brojchuru gudribam, — teešcham špehi nowiešit
no ihstas atšihšchanas zela un ichšis prahtis war šahēt
mahžiti ari zitus šchāi wirjeenā, wižu arween argumen-
tejet ar „šinatnes pehdejo wahrdu.“

Šchis domas nepareišiba ne wišseem ir škaldrā un
dašchreij wajašdigas leelas puhles, lai nešinatajam pa-
škadrotu, ka leelafais šinatneeku wairums runā zitu
walodu un tik pilnā mutē wišur nešlandma „šinatnes
pehdejo wahrdu“. Kā weens no šchahdeem šinatneekem
ir minams Replers, kura 300. nahmes deenu šchogad, 15.
nowembri šwineja wišas pašawles šinatneeku šaimē.

Johannes Kepler's dšimis 27. dezembri 1571. g. pee
Wetlas, Wirtembergā, kā nabadišgu wezaku, rotpelnu
dehls. Šehns agri ween ušrahdija leelas gara dahwa-
nas, bet wezaki nešpehja neko darit dehla tahlakisglah-
šchanas labā. Tehws mira Repleram wehl majam ešot
un šehns štrahdaja jau agrā šaimibā, pelnot pahrtiku,
kā weesnižas apšahpotajš — šehns. Te uš wina apdahwi-
natibu greeša wehribu mezenats Mestlins. Ar to Reple-
ram atklahjās šauns zehšch: wišch apmeklē školu. Pehz
wišch eestahjas Tubingenas uniwersitatē, kur nodarbo-
šas ar matematiku un astronomiju. 1594. g. wišch
jau ir profesors Grezā. Te wišch šarakti dšertaziju,
kurā aištahw Kopernika heliozentriško pašawles šistemu
(heliozentrišs — ar šauli zentrā). Šchis darbs guwa ari
pašča Kopernika eewehribu, un par to šahča intereseetes
ari ziti astronomi.

Te nu wišch šaduhrās ar toreisejeem katolu šajni-
žas ušstāteem, un šekas bija tās, ka Repleram wajašdēja
atšahht Grezu un 1609. g. pahwbraukt Pragā, kur to aizi-
zinaja eewehrojamaš astronomš Ticho de Brache. Pehz
wina nahwes Replers palika par galma matematika Pra-
gā un mantoja wišas Ticho de Brache pehtijumu darbu
un nowehrojumu atšihmes, kuras tas bij isdarijis Dani-
jā Uranieborgā. Pragā Replers isdewa „Astronomie
Nowa“, (1609.), „Dioptrize“, 1611. Beš tad te wišch
wehl isdara daudšus šwarigus nowehrojumuš un štrahdā
Ticho de Brache aprehšinos tahlak. Šchāi laikā rodas
trihš wina atklahtee šikumi par planetu kustiibu ap šauli.

Replers štrahdaja ari zitus darbus — šastahdija ka-
lendarus, jo dšihwei wajašdēja deejgan lihdsjeklu un eenah-
kumi bij maši. Pehz šawa labwehla, keišara Rudolfa
nahwes Replers peenehma profesora weetur Linzā. Te
wišch šarakti šawas eewehrojamaš „Rudolfa tabeles“,
pehz kurām wehl wejelu gadšimteni noteiza planešhu
štahwofkus. Kā tas Repleram isdeweēs, — tas tihri waj
brihnumš. Lai neaišmirštam, ka matematika wina laikā
tuwru nebij tā attihštita, kā pee mums. Toreij šikko wehl
bija atrasti logaritmi. Te, Linzā, wišch ari isdod weenu
no pehdejeem leelajeem darbeem, kurā isškan dšila tiziba
uš wijumarenu, weenu walditajit Deewu — „Harmonia

mundi" un kas viņu tā šinatneeku mūžju azīs no frīstīgā weedofla dara jo eewehrojāmu.

Pehdejos mūhšja gadus Keplers pawadija pastahwigos išbraufumos, gan trihsdesmit gadu kara šefu dehl, gan ruhpedamees par šawu wežo mahti, furu inkwīstīzija apmainoja tā ragāmu. Kahdu laiku Keplers bija pat deenestā pee kondotjera priwatarmijas turetāja Wallensteina, furšh no wina zereja, tā no astrologa leelas leetas. Weenā tahdā brauzeenā Keplers Regensburgā šastlīma, laikam šajalbejees un mira 15. novembrī 1630. g.

Kahdā šinā Keplers bija wehrtīgs mūhju ewangelīstī luterīstai baņizai? Wišpīrims wiņšh bija Lutera mahzibas karsts peefritejs un dšili tizīgs zīweks. Sawā gīmenes dšihwē wiņšh nebija laimīgs. Waram ari eedomatees kahdās zeejhanas šagahdaja wiņam par ragānu apwainotās wežās mahtes lūtenis. Materialu apstahllu špeests, wiņšh pelnās tā war, jo keijara šolitā galma matematika adga, 500 guldenū, pastahweja tikai uš papiwa. Leelee kari mahšaja leelas ņumas naudas, un walstis keje bij pastahwigi tutīdja. Tā redjam Kepleru šastahdam horoņopūs bagaram perjonam, šarakstam kalendārus. Weidjot teipats pats tam eereiz eestahjees Wallensteina, priwatīarapeyta wadona, deenestā. Wallensteins tureja wānu tā astrologu, furšh lai paregotu pehz šwaigšnem Wallensteina taru ušwaras. Nēw jaa šmirjt wehl, ka Wallensteins pats bija katolīš, jejuittu audjeņis, kaut gan dšimis luterizīgā gīmenē. Keplera šmaltjuhtīgā dabā te beehši ween zeeta leelus apwainojumus, jo wiņam bija šastrahdā pretim šawai dšilakai eesšhejai pahrlēezibai. Tas wijs ahtri ween šagrauša wina wejelību.

Šahlat — Keplers ir pirmais šinatneeks ar pašauls wahrdū, luterānis. Wiši wina darbi ir zaurānti no behrnīstīas tizibas uš Deewu Lehwu wjūwaldīstaju, debejs un jemes radīstaju. Šwaigšhnotā debejs ir tā atwehrtā grahmata, furā tizīgais šinatneeks šastkata pawīšam zitas pateesības, tā materialīstī un ateistī. Šihmīgi wiņšh nošlehdi šawu leelo debejs teipās aprašītu un šinatnīšos pehtijumus ar wahrdeem: „Es teiw pateizu, Deems, ka tu man, neezigam jemes tahpam eši dewis eespehju eeskatītees tawu brijnīšhko darbu neišdibinājamās nošlehpumos.“ Keplers, išprašdams bejgalīgās pašauls šistemās ušbuhwi, tomehr neušdrošīnājās teikt, ka wiņšh ir atklahjis „šinatnes pehdejo wahrdū.“

Šafarā ar to Keplers zeenīgi eerindojas leelo šinatneeku = apologetu wirtne tā pirmais. Wina ušstati dašchados ušwehrumos par deewīšhkas gudribas atklahšhanos pašauls ehkas buhwē ir gahjušhki gadušimteem zauri lihdi pat mūhju deenam. Tas jēwīšhki no šwara tagad, fur Hāckela, Būchnera un zitu materialīstī hipoeteses, jau šahf ušstatiit par šinatnīšhām pateesībām. Šchāi šakarībā, lai zihnitās ar materialīšma eespaidu šinatnē, 1908. g. nodibinājās tā šauktā „Keplera beedribā“, furās beedri ir daudji eewehrojāmi šinatneeki wišās walstīs, zī man šinamš, — ari Latwījā.

Keplera darbi „Opera omnia“ išdoti kopotos 8 iehjumos Frankfurtē p. M. 1771. g. Pehdejis to išdewums no 1858.—1872. g. Frišha išdewneezibā.

Keplers tika apglabats turpat, fur mira, Regensburgā šw. Petera kapšehdā. Wina šapa afmenis wehl teezina par dšilo nemiršības apšīnu šinatneeka dwehšelē on wina teekšmi pehz šwaigšhmainās debejs. Akmenī ee-

zīstī wahrdi: „Mensus eram coelus nunc terrae metior umbras; Mens coelestis erat, corporis umbra jacet.“ tas latwīstī buhtu: „Pāpreekšh es mehroju debejis. Tagad mehroju jemes krehflu. Mens prahts bija debejs dahwīnats, bet meeja dus pahwehrtīfēs ehnā.“

Un mehš wehl šchodeen lihdi ar Kepleru waram wehletees tikai to weenu — ka kaut fatrs mūhju šinatneeks ar pilnu apšīnu waretu teikt: „Mens coelestis erat“

R. L a š d i n š h.

Em. Dšelzela Mišija Latwījā.

Dšelzela mišijas darbīneze šasthā:

Rīgā, pašascheeru štagijas trejchās klasēs ušgaidamās telpās šehd nowahrguši šeeeweete ar behrnīnu uš rotas. Man leetas, ka wiņai wajadšiga palihdšība, tapehž wiņu ušrunāju. Štrahdās, ka wina pahrgulejuši Zelgawas šlimnizā tīfu, tagad grib braukt uš šawu dšihwes weetu Ludši. Bet tai aptruhzīs zela naudas. Šewedu mahti Dšelzelmišijas ištabinā, pašneedju tehju, šweestmaises un šiltu peenu, pehž tam aišghdaju uš šeeeweeshu nafts patwehšmi atpuhstees. — Kad biju šamehnuši no tautas labklahjības miņštrījas wajadšigo zela nauđu un grībeju mahti un behrnu aišwest uš štagiju, ištahdījās, ka behrnam mugurā tikai dašchās šupatas. Wišzeens atēet pehž weenas štundas. — Kā lai palihdju? Greesjās pee kahdās pašīstamas kundšes, furā labpraht ušdahwīnāja mašajam wajadšigos drehbes gabalus. — Tad aišwadīju uš štagiju, nopirku bileti un eesehdināju wagonā. Wšaram azīs mahte pateizās par šneegto palihdšību.

*

Tās pašas trejchās klasēs ušgaidamās telpās. Zīweši eet un nahf. Pamanu kahdu šeeeweeti, furā rihšojās ap eegīšetu behrnu, apmehram š gadu wezu meiteni. Šju klahf, aprunajos. — Mašā šlīmo ar mugurkaula tuberkuloši, šagulejuši šlimnizā gandrihš wešelu gadu. Mahte atbraukusi, lai westu mašo uš mahjam. Wišzeens atēet tikai pehž š štundam! — Šur lai paleef wišu to laiku? Noweetojām mašo šlimneezi mūhju dšelzelmišijas ištabinā, pašneedju atšpīrdšīnājumus, apkopām behrnu, kad peenahža wišzeens, palihdšēju nowectotees wagonā.

*

Kahda štrahdneezē, 50 gadus wezā E. G. dobas uš šawu darba weetu, netahlu no Rīgas. Štagijā, gaidot wišzeenu, tai paleef nelabi. Kas par wiņu lai ruhpejas? Šneedju wiņai pirmo medizīnistko palihdšību. Kad bija mašleet atšpīrguši, pawadiju to pee wiņas, tuwumā dšihwojoshcheem radeem.

*

Uš perona štahw 14 gadus weza afļa meitene, furai netweens naw atnahzīs pretim. Dšelzelmišijas darbīneze atrod nelaimīgo. — Štrahdās, ka wina 4 gadu wezumā palīkusi afļa; wiņas wezaki šoti truhzīgi zīweki, tomehr nolehmušhki šuhtit wiņu uš Štrašdumuišhu un ka Rīgas. Lihdielku truhšuma dehl mahte naw waretuši braukt lihdi. No Štrašdumuišhkas neweens naw atnahzīs pretim. — Šewedu meiteni mūhju ištabā, apmehrināju un pahhdināju, telefoneju uš Štrašdumuišhu un ka-

mehr ap plst. 9 waf. tai atnahza pakal, patureju winu muhju istabinā.

*

Rahdā pirmdeenas rihtā, ap plst. 7, atradu stazijā ijmijuschu seeweeti. — Swehtdeen wina kopā ar jawa wihru eebraufusi uš kahdu Longreju; wakarā ejot atpakal uš staziju, wihrs sastapis draugu, ar kuru ašbrauzis, atstahjot seewu weenu pašchu bes nandas uš eelas. Wina bijusi tik uštraukta, ka gribejusi išdarit pašchnahwibu. Klejojusi bes mehrka pa pilsehtu. — Atradu winu stazijā. Bentos ijmijuscho apmeerinat, solijos palihdjet. Ašwedu winu jew lihds uš mahjam noguletees. Kad wina atmodās, peedahwaju tai atšpirdsinajumus, tad ašgahjam uš staziju, nopirku bileti un išwadiju.

*

Djelgzela mišija šneedi želottajeem par brihwu padomus un palihdžibu. Ja kahdam šlinneekam, aklam, behnam, wezam žilwekam u. t. t. weenam pašham jaze-lo waj nu šhe pat eekšhemē, waj uš ašrijemem, tad Djelgzelmišija zenichas palihdjet. Luwafas šinas dabujamas Djelgzela mišijas birojā stazijā Rīgā 1. (pa labi, blakus frišetawam) atwehrtis no 7 lihds 10 rihtā un no 4 lihds 8 wakarā, tel. 30730. Djelgzela mišijas darbineeki nehšā uš peedurknes baltu lenti ar rošā kruztu un atteezigu ušrakstu. Kas wehlās palihdjet waj eestahtees par beedri, teek luhgts peeteiktees birojā, stazijā Rīga 1, Beedribas preekšchjedetajs mahz. E. Bergs, Rīgā. Krišchj. Barona eelā 11. dš. 4, no 10—12 d. (išnemot otrdeenas), telef. 27.130.

Sinas il garigas un laizigas dšihwes.

**Jauneklu Kristigās Saweenibas — JMKW
— 10 g. pastahwešchanas šwehtki**

notifa Rīgā 29. now. šaweenibas telpās.

Dalibneeki un weesi eeradušchees kuplā škaitā, un šaweenibā walda šwinigs noskanojums. Šwinibas eewa-dija ar deetwafalpojumu, kurā Latwijas bišfaps teiza atflahšchanas wahrdu un notureja luhgšchanu. Deetwafalpojuma dšeedaja „Teizi to Kungu, to godibas lehnianu šwehtu“ un šekoscho raksturigu, šchim gadijumam pee-mehrotu dšeesmu.

Du gars, kas wišas leetas nes,
Un dšihwas dari dwehjeles,
Mahz, apmekledams šawejuš,
Kas tawā špahrnu ehnā dus.
Mahz mišledams un šwehtidams,
Ka dahwanam top pilns šchis nams,
Un šchini dahrjā katris stahds
Ir tawas gaišmas audšinats.
Un kad talws prahtis, at Kungs, tas buhs,
Šauz šawā darbā ari muhs!
Dod tā mums dehtit, tā mums šeht,
Ka plawjā waram pastahwet.

Šwinibu gaitu wadija šaweenibas preekšchneeks mahžitajs E. Bergs, winišk ari šneedja šinas no šaweenibas wehštures un raksturoja winas ženteemus un mehrkus. Tad šekoja apšweikumi no daschadām organizacijam. Šee bija širniigi, winos bija atšihmets, šo Jaunek-

lu krišt. šaweeniba weikusi notezejušchos dešmit gados kas nahzis par šwehtibu muhju armijai un tehwijai. Rakstiski apšweiza šaweenibu gara rinda augsti stahwe-šchu peršonibu, to šarpā ari muhju walšts presidents. Wiši žilbinaja Jauneklu krišt. šaweenibas šwehtigo dar-bibu Latwijā.

Swehtku gadijumā ijnahkusi Jauneklu krišt. šawee-nibas wehšture glihtā ešpeedumā ar ilustracijem. No tās pašneedjam šcheit daschas šinas.

Jauneklu Kristigo Saweenibu (Young Men's Christian Association — YMCA) šahkums meklejams 1844. gadā, kad Londonā daschi jaunekli ar George Wil-liams"u preekšchgalā apweenojās masā pulzinā, ar ap-nehišchanos, kopigi nodotees Bibeles studijam, lai šweh-tos rakstos šmeltu špehkus labakam dšihwes weidam.

Buhdami šawas pahrleezibas ušizigi ašstahwji, ne-šei un paudeji. George Williams un wina peekriteji ne-daudju gadu laikā no maja pulzina bija radijuschi ware-nu jauneklu kristigu kustiibu, kura štrauji iplatijās tā Ģiropā, tā ari Seemel-Amerikā.

Jauneklu Kristigo Saweenibu noluhks ir apweeno-tos jauneklus, ka, atšihdami Žesu Kristu, šaškanā ar Swehteem Rakšteem, par šawu Deewu un Beštiteju, weh-lās šawā tizibā un dšihwē buht par Wina mahzjekleem, kopigi zenšchotees šawa Kunga walštibu išplatit jauneklu widū.

1878. gadā, 8. Pašaules Konferenzes laikā, jau pe-štahweja 2282 šaweenibas ar 126.132 beedreem. Šchiri konferenzē tika apmeerinata jau šen ijuštā nepeezešcha-miba pehz pastahwiga zentralā organa dibināšchanas, radot „Pašaules Komiteju“ ar šehdekli Šchenewā. Lihdi ar to tika nodrošchinata šistematiška atbalsta šneegšchana, morališka waj materialā weidā, jau pastahwoschām un jaundibināmām šaweenibām. Pašaules Komitejas dar-bibas šekmes wislabaki raksturo šekoschi škaitli: kopich winas dibināšchanas atšewišchku šaweenibu un to beedru kopškaitis ir peeaudšis lihds apm. 10,000 šaweenibām ar 2,000.000 beedreem 1930. gadā.

Wezakās un štiprakās Jauneklu Kristigo Saweenibu nazionalās komitejas ari pehz Pašaules Komitejas dibi-nāšchanas turpinaja lihdsstekas un šaškanā ar to weizinat jauneklu Kristigās kustibas izželšchanos daschadās walštis, šuhtot darbineekus - padomdewejuš, ka ari dobot lihdsšē-lus darbības ušahšchana.

Lihdsigā weidā izželšās ari Jauneklu Kristigā Sa-weeniba Latwijā.

1920. gadā Jauneklu Kristigo Saweenibu mehrkeem plašchakais un pateizigakais darba lauks atveras muhju armijā, kurā teni laikā bija apweenoti wairak ša šints tuhštostochcem jauneklu un wihru, no wišcem Latwijas no-wadeem un malam.

Brihw- un atpuhtas štundās karawihreem bija ja-atweeto Kristigā mahja, bija jaapmeerina winu garigās interesēs, bija jagahdā par winu išklaidešchanos, bija jaruhpejas par winu šišško labklahjibu.

Šchim noluhkam Rīgā (Školās eelā 1 un Maškawatš eelā 140) un peefrontes joflas pilsehtās, ka Daugawpi-li, Rahršawā, Rešjeknē, Rudšā un žitur, ar Amerikas JMKW"s lihdsjekleem tika dibinati karawihru klubi pa-tiškanās hgieneiškās telpās. Darbiba armijā šinka ir jeedojuši šs 250.000.

1923. gada 25. aprīlī radās Latvijas „Jaunekļu Kristīgā Savienība.” Viņu dibināja L. Bode, M. Emeijs, A. Blahņeeks, Ringolds Kahlings, A. Sumbergs, J. Schmits, G. Laube un W. Woits.

Būhdama lihdššinejās organizācijās teešhā pehž-nahzeja un paleefot pagaidam wehl sem Amerikas Sa-weenības protektorata, jaundibinātā Savienība turpina-ja leetot ari kustības starptautiskā jaihsinajuma nosau-
fumu — „JMA”.

Ar weetejo darbīneeku un brijwprahhtigo lihdšstrahd-
neeku palihdšību tika ufsahhta JMA's trihsprūgās
darbības ihswešana dšihwē.

Darbu noorganizēja reliģiškās, iģlihtības un jiji-
škās audšinaschamas nosarēs, to peemehrojot diwām we-
zuma grupam — sehneem lihdj 17 gadeem un jaunekleem
peeauguſheem.

Reliģiškā darbības laukā JMA zenišhas eenemot
pīlnigi interkonfešionālu stahwokli, eeſpaidot jaiwu hee-
dru garīgās interešes, modinot to pateeju un dišlu tizību,
tuwinot tos baņizai un Deewam. Deewkalpojums,
Bībeles un Jēsus Kristus dšihwes ſtudijās, preekſchla-
jums, moraliſki-etiſku jautajumu pahrumās, „kamina
wakaros”, „Wakaras Skola” un starptautiškās konfere-
nzes JMA's beedri mahzās paſiht reliģiju kā gaiſchu
dšihwes preeku, mahzās peeſopt praktiſku kriſtianiſmu,
eewehrojot wiſās leetās, darbā un spehlēs, freeinību un
godigumu. Sawā reliģiškā darbā JMA pahrkahpj ja-
was paraſtās darbības robeſchas, eeroſinot un weizīnot
ari plaſchafus ſarihſojumus, p. p. iģgadīgās luhgſchanas
un periodiškās garīgās audšinaschamas nodelas.

Šmkai ir Nigā jaiws namis, kurā konzentrejas ja-
weenības dšihwe.

Nowehlam Jaunekļu kriſt. ſaweenībai Deewa ſweh-
tību wiņas turpmākā darbā.

Basnizas uſdewums.

Par baņizās uſdewumu rakſta mums kahds laju
darbīneeku leetas paſinejš:

Muhju leelais Martinſch Luters atrada pateeſo zelu,
kad wiņſch noſtahjās tai pakahpē, ko ap. Pawils apſihmē
par kalpa kahrtu (Wil. 2.7.) juſdamees lihdſjaiſtits ar ja-
wu Kungu un Meiſtaru Jēsu Kriſtu, kas „kalpa giħmi
peenehmis,” Luhk, pee Kriſtus ſaiſtitus wiħrus un ſee-
was wajaga muħju ewangeliſkai baņizai, kam netruħſt
ſpara launumam preſi ſtahtees, kas ar Luteru war ſazit:
„Tam Deewa wahrdam nebuħs rimt!”

Wahzijā jau plaģhi iſpletijūſees ideja par laju iģ-
glihtojchānu garīgām darbām. Šhi doma par laju ſa-
gatawoſchānu pazehluſees no daſchadām weetām un orga-
niſajiam, tā kā ſchur un tur tika noorganizeti ſchahda
weida kurſi un ſcho kurſu galweno zentrali nodibināja
Berlinē = Spandau (Johannersſtiſt).

Basnizai wajaga zihnitajus, tamdehl laiħs peenah-
zis, lai laji ari ko wairak daritu. Peedalotees laju
wadonu kurſos, kas ſchogad noteek Apoloģetiškā Zentrale
ewang. „Johannersſtiſtē” un kur ar nahſojcho pawajari
atkal jauns kurſs ſahkas.

Iſhmeloſcha programma ſanemama teeſchi no
„Johannersſtiſt. Berlin = Spandau” waj
ari pee ſcho rindinu rakſtitāja, Nigā, Baſta f. 1134.

Neefot pret baņizu.

Kara Sauzeenā, Beſtiſchānas armijas laikrakſtā at-
rodām rakſtu, kura autors ſaka, ka Beſtiſchānas armija
neefot pret baņizu, bet gribot buht wiņas ſabeedrotā:

Pateeſibā neweena tizigo apweenība newar iſpildit
wiſus daſchados Kriſtus baņizas uſdewumus. Katra fi-
zigo iſchira pa leelakai daļai nahkuſi eſamibā, lai iſzeltu
kahdu weenu pateeſības ſaſi, kas palikuſi notwahrtā, waj
ari lai apmeerinātu kahdu wajabſību, kura raduſees no
pahrmānam ſozialos apſtahklos.

Williams Booths new dibinājis Beſtiſchānas Armi-
ju kā baņizu ſahņzenſi un konfurentu, bet gan kā wiņu
ſabeedroto, — kā fiziģo apweenību, kuru mehriks atjaunot
jau detās zerības kriſtiģā karā, buht baņizām par to pe-
ſchu, kas treezeenu bataljoni bija paſaules karā.

Tas ideals tizis nemitigi uſturets wiſus ſeſchdeſmit
peezus gadus, kamehr Armija ween paſtahw.

Armija weenmehr ſtahwejuſi pret beedru ſweſojcha-
nu no zītām draudſem. La werwejuſi ſamus rekrutus
no lauſchu maģam, kas ſtahw ahrpus baņizām, un, wiſ-
pahri nemot, pat ahrpus wiņu eeſpaida.

Ja kahds, ar Beſtiſchānas Armijas palihdšību at-
greeſees un negrib palikt par peſtiſchānas karēwi, bet,
grib palikt luterānis, baptiſts, katoltizigis, pareiģtizigis,
waj metodiſts, nekahdi iſchkehrſchli wiņam zelā neteek lik-
ti. Tahds teek pamudināts peeweetotees teeni, kureem
wiſwairak teeſības uſ wiņu un no kureem tas ſanems
un kureem neſis wiſwairak laba.

Šhi Armijas prinģipa godigumu tagad aſinūſchas
wiņas baņizas un tas eeſpadojis wiņu atteezības pret
to. Mehſ ſtipri turamees pee ſchi muħju pirmatneģā prin-
ģipa buht draudſiģeem ar wiģeem, kas ween nes Jēsus
wahrdi, un tas ir waldoſchais likums wiſur, kur ween
pazeltis Armijas karogs.

Luhgums.

Wehledamees aprakſtit Latviju pahreeſchānu
pareiģtizibā (konwerģiju un rekonwerģiju) ap pag-
gadu ſimt. wadu, greeſos ſchi gada mahģitaju konfere-
nģē pee wiģeem dr. mahģitajeem ar luhgumu, peeſuhtit man-
tās ſinas, kas atrodas draudſchu arģiwos par ſcho leetu.
Daſchi mahģitaji paklauģijuſchi manam luhgumam, un
tā eģnu dabuģis wehrtiģus datus no La ſ d o n e s, B e ſ-
w a i n e s, D. j e h r b e n e s. Sewiſchki wehrtiģs un in-
terefants materials atrodams Djeħbenes dr. arģiwā,
no kura man peeſuhtitās peezas beeģas graħmatas, ku-
ru peħtiſchānā patlaban ſtrahdaju. Loti luhģju ari zitus
mahģitajus peeſuhtit man jo driģh no ſawa arģiwā uſ
augſchā min. jautajumu atteezojchos materiālu, — newiſ
kahdus wiſpahreģus datus, bet tehloģumus, daſchadus
ſiħkumus, kas war buht loti noderigi jautajuma wiſpu-
ģijām apſtatam. Wiſlabak buhtu, ja man peeſuhtitu
atteezigo arģiwā graħmatu, no kuras es tad iģnemtu to
materiālu, kas man buhtu deriģs. Ķirģniģis paldees jau
eepeeſiģh.

Mahģ. Dr. W. Ķ r e u d e n f e l d s,
Nigā, Eliģabetes ceļā 77.

Rur paleef labee.

Rahda seewete bija dīli aīgrahbta no fludinateem Deewa wahrdeem. Wina steidās pee mahzitaja un jautaja, kas winaī jadara, lai debeju wallstību eemantotu. Mahzitajs sazija: „Jesūs ujnem grehzineefus. Waj juhs tizat, ka esat grehzineeze?“ — „Nekahda fetwischta grehka neapfinos,“ wina sazija. „esmu arweenu jau no masām deenam laba un deewbijiga bijusi.“ — „Preefch labeeem un deewbijigeeem zilwekeem Jesus naw nahzis pasaulē, bet tīkai preefch laumeem un bešdeewigeeem. Winaš patš saka, es neesmu nahzis taisnus aizmat pee atgreeshanas, no grehkeem, bet grehzineefus,“ atbildei mahzitajs. „Waj tad launi un bešdeewigi zilweki nahz zaur wina debefts?“ — „Ja, tairni grehzineefi un laundari top no wina pestiti, winaš tos ujnem un dod wineem muhschigu dīhwību, ja tīkai wina pašchi to grib.“ „Bet fur tad paleef labee?“ wina jautaja tahla. „Tee nonahf ellē,“ skaneja atbilde.

Da ir raksturīga atbilde. Lai atzeramees warbuhī labo, pašchaitno wariseju. *Wkt. J. M o l s.*

Ras uf Deemu tiz teem nebuhs pasuft.

Reis Napoleonam, kara pulkus apskatot, paspruka sirgs. Skweens bijās šatrafotam sirgam klat kertees. Rahds weenfahrschāš karewis beidsot to šakehra un peetweda keisaram. „Pateizos, kaptein!“

„Kurā pulkā. Subju Augstība?“ — „Manā gwardijā!“ noteiza keisars un aīgahja. Aplaimotais karewis steidās uf šchtabu. Wirneefi tam nelaipei pahrneba, kas šchin weenfahrschāš karewim šche lo darit. „Esmu atrahzis šinot, ka neesmu wairs karewis, bet gwardijas kapitans.“ — „Kapitans!“ wīfi brihnijs. „Ja Wina Majestate tā ir sazijis!“ Tuhdal wīfi wirneefi sneedsja tam roku, notwehleja laimes un ujnehma šawā šaimē. Karewim nebija wehl wirneefa drehbju ar deenēta pašchpes atšhemem, bet — keisara wahrds, un ar to winaam peetika.

Mihlais lasitaj, kas tu Jesum nodeweēs — nebihstees! Taw naw zilweka, bet ta Runga pašcha wahrds un kas škan: „Zif Wina ujnehma — teem Winaš dewa walu palikt par Deewa behrneem — teem, kas tiz uf Wina wahrda (Nahna 1, 12) un „Wehl naw atšpīhdējis, kas mehš buhšim, bet tad tas atpīhdēs — mehš Winaam lihdsigi buhšim“ (1. Nahna 3, 2). ja Winaš tā ir sazijis.

(Gefch. mik. r.)

Štaifiti šmechtouteefchu waradumi.

Jurubu semes (Afrikā) edšimteem ir paradums: no rihā atmošchotees wispirms apweift deewibu. Pirms pašemošchāš šawu deewu preefchā, wina nerunā ne ar weenu zilweku. Preefch Kristus mantotee Jurubu negeri peepatur šču paradumu un no meega atmodušchees tee tublin semojas preefch Deewa, lai pateiktos par Wina šchchlastību un luhgtu šwehtības preefchā šahwofchāi deenai.

Muhamedaneem ir paradums par bahwanam pateiftees wispirms Deewam un tad škai dewejam. Ja wineem parahda mihslestību, tad wina šaka: „Es pateizos Deewam par tawu mihslestību pret mani.“

Slawas dseefma nakti.

Mahzitajs Frommels stahsta: Rahdreij es sehdeju pee kahda 80 gadu weza wihra mirschanas gultas. Winaš bij nabags, loti nabags. Kamehr wehl bij wefels, winaš štrahdaja tā namdaris, bet nu winaš bij jau wezs un šlins. Kamehr wehl redset wareja, winaš lašija tšchakli bibeli, bet nu bija jau ašks. Kamehr winaš wareja wehl eet, winaš gahja, neškatotees uf wīfu akkumu diwas štundas garo bahnizas zeku pahr kahdu augstu kalnu uf deewkalpošchānu, atšpedees uf špeeka un pawadits no šawa behrnu behrna. Bet kahdā no šchahdeem bahnizas zeeem winaš bija škupis un palika par kropsli, ka newareja wairs gultu atstah. Es daudšreij sehdeju pee wina gultas, bet tās 20 gados, kopich wina pašinu, nekad nedširdeju to furnam par šawu likteni, bet gan dšilch meers bij lašams wina waihštos un wina augstakais preefs bij, runat par Deewa šchchlastību. Kad wina štunda jau tuwojās un es ari tur biju, wazaju tam: „Kahdu tekstu tad lai es nemu pee juhsu apbedišchānas?“ Tad winaš pažehlās, pagreesa šawas ašlās azis uf mani un sazija štiprā balši: „Manš teksts atrodas praweešcha Mikus grahmata un škan: „Kad es tumšiba sehchju, tad tas šungs ir mans gaischums.“

Wkt. J. M o l s.

Grahmatu galds.

Šwehtzelotaja peefihmes.

Dšihwe ar šawām ruhpeem, behdam un preefu, waj ta naw tīkai zelojums uf muhschigo šwehto pilšchtu. Tahlch ir zelch uf šwehto semi un zif zelineefi nenoleef šawu galwu šwechās tukšnešcha šmittis, kad wehl neškatami pamalē ir Jerusalemes baltee muhri. Bet šwehtā seme tomehr ir šatra křistiga ilgu tehls — Wibus laikos, kad šwehtās semes dehl zehlās křusta šari un neškaitamas šwehtzelotaju karawanes dewās uf te weetu, fur Jesus štaigaja, — radās doma, ka weenigi šche zilweks špehs šluht Kristus mahzeflis, winaš tīks peepulzinats šwehšlaimigo pulkam. Bet ne šwehtā seme dara zilweku šwehtaku — wīfa wina dšihwe un muhscha darbs. tee dara šwehtu to semi. pa šuru winaš eet. Šaut ari tukšneši tu nešpehtā noleez šawu galwu, — šwehta ir ta weeta, ja tu patš efi šwehts. Tad ari tu buhšī nošritis zelā uf šwehto pilšchtu —

Un muhsu dšimtene, ari ta ir šchahda šwehtzelojuma weeta, par šuru *R i c h a r d s R u d f i t s* šawās „Šwehtzelotaja peefihmes“ šaka, ka šche šwehtzelneefs „muhschigām ilšam teezas eeraudšit Jerusalemes muhruš. — Tīkai tad ir wehrtis zelot, tīkai tad zelot ir preefs, augštakā šaiuhšma.“ Teešchām R. Rudšičha „Šwehtzelotaja peefihmes“ ir škaištakā leeziba, ka ari muhsu dšimtene ir šwehta seme. — „Šchis halhās halhās bahnizas! Darbdeenas tās šlufas tā biichu culs, šo špeets atstahjis. Bet šchis šlufums, kas šcheit deenam křahjees. šwehtdeenas rihšos zilweku pahrnem ar šawadu, nešteizānu biichu un meeru. Šauku wezites weenreij nedelā rotajās halšteem šakotineem. Weenreij nedelā šauku zilweks dšilakli eelšufās šawā širdi. Bahnāš winaam walos pahrdemat ari war šewi. par šo šo šeifs Deewinam. Winaš jau mahzis šchurp, lai noliktu šawas dwehšeles labako teefu

pee Kristus kahjam. Nem wifu, kas man ir, arī manas kluhdas nem, lai es wari atweeglots atkal atgriešties dīhmes ganajā pelekumā! Tāpehž tahds firnigums un spodrums wifu fejās šwehtdeenās rihšos."

Ta, kas buhtu lauku dīhme „bei šhis Poruka Baltās basnizinas." Tur kluse šwehtwakari lehni djeest līdji ar šwehtwakara swaneem, tur baltās Deewo nams aishwada ikweenu, kam peenahžis wira muhscha leelais šwehtwakars. Un tad, „šhis šwehtais, šlaidrais lauku meers, kas gan līdji Porukam nam apšaidrots jutees winā, ištutis ilgas pehž firds šahstibas un šlaistuma."

Baltās basnizās, kur wefelas šentīchu paaudses šmehtlufhas šawus špehkus šmagešam darbam, „kāpehž gan tās nam palīfufhas arweenu par zilwezes šwehtuma, šlaidribas un „šlaistuma šimbolu?" — — Bei zilwežē aishween špehzigal aplaukst ilgas pehž šwehtuma. Muhschigs ir šlaistuma un meera Deewš. — — No tahleenes dun prelm šwehtwakara swans — —. Gribas apstahtees, bīhdi un nogrimt luhgšanā, un aishmīst wifu, wifu." Un Richarda Rudšīcha šwehtšleekla luhgšam — „Šwehtšlotaja peeshimes", klauštees un luhgš katra, kas tahlā pamalē ilgojas šafatit šwehtu pilšehtu.

Par „Šwehtšlotaja peeshimem" kā mahšlas darbu šeizamas ašaušmes dewuši kompetenti šatwa aroda prateji, šhe mar šif ašrahdit uš šho darbu kā wehrtigu eeguwumu. Tahds 1929. gadā parahdīees muhsu garīgā profas rakšneezibā. „Šwehtš. peeshimes" (Waltera u. Napas generalšom.) šikti eeteizamas ikweenā draudšes jaunatnes pulžinā.

J. Meisters.

Šinahžis

„Šwehtdeenās Rihšs" kalendars 1931. g. šidots no Latvijas Šeššejās mišjas beedribas. Dabujams „Šwehtdeenās Rihšs" ešpedīžijā, Elīšabetes eelā 37. un wairumā Blaumana eelā 34. pee eššejās miš. beedr. šekretara.

Deewšalpojumi.

Šestdeen, 6. dezembrī 1930. g.

Wezā Šertrudes bašn.: 8-0š liturgišs deewšalp. prof. Rundšīch, mahž. Terišch. — dš. lap.

Šwehtdeen, 2. adwentē, 7. dezembrī 1930. g.

Bolderaias bašnizā: 9-0š mahž. Bankins.

Doma bašnizā: (Meera dr.): plšit. 11¹⁵ ar deewšaldu un jounu mahžtaju ordināžiju bīškaps Dr. R. Šrbe, Leepušes mahž. J. Lapinšch, mahž. Bergš. — 10-0š (ešweht. šahlē) behrneem mahž. Bergš. — 6-0š draudšes wakars ešweht. šahlē (Jauneelā 22) mahž. Bergš. „Par šrištīgo wajaschanu Kreewšā", Leepušes mahž. Lapinšch. — Mušklas preeshnešumi, dšeeinu lap.

Doma bašnizā: (Garnišona dr.) 6-0š mahž. Terišch. Mušit. preeshch., dš. lap. — Behrneem tresheeden, 5-0š Elīšabetes eelā 55.

Jaunajā Šertrudes bašnizā: 10-0š ar deewšaldu mahž. Dr. Šredensfelds. — 12-0š behrneem: ar grupam mahž. Bīhlmans. — 3-0š bašn. š. šweht š. ešwehtamam jaunawām. — 6-0š Jaunatnes deewšalpojums mahž. Dr. Šredensfelds, mahž. Maderneekš un Jaunauzes mahž. Knape. — Jaunatnes foriš, orkeštris, šolo, dš. lap. — 10. dez. 7-0š bašn. š. bib. š. jaunatnei.

Šahna bašnizā: 1/210-0š ar deewšaldu wiršmahž. Šihms — 12-0š behrneem un bašn. šahlē šwehtd. škola ešwehtameem. — 6-0š jaunatnes pulžina gadašwehtfu deewšalpojums, wiršmahž. Weirens, Šihms, un mahž. Štange. — Koris, šolo, dš. lap.

Šesus bašnizā: 1/210-0š ar deewšaldu mahž. Šanders. — 11-0š behrneem. (Šfirnawu eelā 118.)

Krištus dr. Šetera Pawila (Šitabelē) bašnizā: 12-0š ešwehtišchana ar deewšaldu mahž. Rošeneekš. Dr. foriš, R. Š. Š darbin. orkeštris, dš. lap.

Krušta bašnizā: 10-0š ar deewšaldu mahž. Kade. Kurlmehmodr. Š. Šertr. bašn. šahlē: 1/210-0š ar deewšaldu mahž. Šraetorius.

Šutera bašnizā: 1/210-0š ar deewšaldu mahž. Širgelis. 2-0š behrneem. — 5-0š liturgišs deewšalp. mahž. Lapinšch, Rošeneekš un Širgelis. Mušit. preeshch. dš. lap. Par labu zeetumneekem un behrneem.

Martina bašnizā: šeldeen, 6-0š wak. bib. š. — 7¹⁵ šwehtwakars. Šwehtdeen, 1/210-0š ar deewšaldu mahž. Terišch, Lapinšch, Rošeneekš un Štange — 10-0š behrneem līdji 3. klasei, — 1/212-0š forim. — 1/22-0š behrneem no 3. klases.

Šlaines bašnizā: 10-0š ar deewšaldu mahž. Šappinšch

Pawila bašnizā: 1/210-0š ar deewš. prawh. Rundšīch. 11-0š behrneem. — 1/21-0š ešwehtameem. — 6-0š wak. liturg. deewšalpojums mahž. Šeiche, prawh. Rundšīch. Konzert-dšeeataia M. Šeldberg, bīškaps Šlineekš. Š. Šolāch. Š. lap. — 5. dez. 6-0š bašn. šahlē. adwentes šunda. — Širniģi luhšam šeedot uš šemāšwehtēem draudšes nešehineekem; drehbeš, weku, apawuš waj žita weida šedojumus.

Šw. Šrišweenibas bašnizā: 1/210-0š mahž. Šrbe 1/212-0š ešwehtameem. — 1-0š behrneem.

Dubultu bašnizā: 10-0š ar deewšaldu Šaunauzes mahž. Knape.

Šgaunu Šetera Pawila bašnizā: 10-0š ar deewšaldu mahž. Šeiflers

Šetlemes šahlē: (Kalžeema eelā 93): 5-0š deewšalp.

Šrahtu draudšē: (L. Kalesu eelā 8): 1/29-0š rihšā wežo brahtu šunda, R. Welzīs. — 12-0š deewšalp. štud. teol. U. Weinbergš. — 2-0š šwehtdeen. škola behrneem — 6-0š ewangelišāžija. R. Behrīnšch. — Šrdeen 9. dez. plšit. 6-0š b.b. š. tem. „Krištus otrā atnahšchana", mahž. Šerlbachš.

Šornakalna eeshchm. beedr. nod.: 4-0š Wīsters.

Krišt. Šentr. beedr.: (Keweles eelā 52): 2-0š behrneem. — 6-0š mahž. pal., Kamans.

Šetlemes dr.: (Karlīnes eelā 14), plšit. 10-0š mahž. Špalitš. — 12-0š jaun. bib. š. — 12-0š behrneem. 19-0š ewangel. foriš. — Širdeen 19-0š mah. u. št. štud. Krauffa refer. — Šeturdeenās 19-0š bib. š. (Šahna par. g.) mahž. Špalitš. — Unīnmušchās eelā Nr. 108. plšit. 14-0š behrneem. — 16-0š ewangel. — Šrdeenās pl. 19-0š jaun. bib. š. — 20-0š wīšpahr. bib. š. Plšw. Šreeshchā eelā 39 plšit. 15-0š šwehtd. škola behrneem. — 16³⁰ ewangelišāžija.

Deewšalpojumi pa radio 30. nowembri.

7. dezembrī, plšit. 11¹⁵ jaunu mahž. ordināžija, bīškaps Dr. R. Šrbe, šored šis Leepušes mahž. J. Lapinšch, Luht. ew. 15, 18—26; „Šehwa mahjās", liturgija mahž. Bergš. Dšeesmas 205, 1—2; 390, 1—4; 390, 5; 8, 3; 4; 327, 1; 13, 4, 5.

Šorehšins.

Par mirušču peem. lapinam eeneemts Martina dr. Šapos, pee bašnizās Lš 43.95, Martina Šapos Lš 9.40. Šazara Šapos Lš 7.48, Šopā Lš 60.83. Šahna draudšē Lš 15—, Šawīla draudšē Lš 17.50.

Šopinu pahrdošcham šaipni ušnehmās danu komitejas. Par šo winām širniģa patežiba. Šenahšums par lapinam nahš par labu mahžitaju šatraitnem un šahrineem. Redakšija.

Atbilde.

Špmešketajam. Šekuštinatais šautajums buhtu wīšlabak nokahrtojamš uš weetas. Mehš jau štahjamees šakarā ar min. draudšes padomi.

Šideweja: Bašnizās Wiršwalde.

Redaktors: U. Matšchulans.

Alž. Šab. „Šidewejs" špeeshuwe, Rīgā, Elīšabetes eelā 83/85.